

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

20.2.2009

B6-0134/2009

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożył Miroslav Ouzký

w imieniu Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie strategii UE na rzecz kompleksowego porozumienia kopenhaskiego
w sprawie zmian klimatu oraz zapewnienia odpowiedniego finansowania
polityki w dziedzinie zmian klimatu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii UE na rzecz kompleksowego porozumienia kopenhaskiego w sprawie zmian klimatu oraz zapewnienia odpowiedniego finansowania polityki w dziedzinie zmian klimatu

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 175 Traktatu WE,
- uwzględniając pakiet klimatyczno-energetyczny przyjęty przez Parlament Europejski dnia 17 grudnia 2008 r., a w szczególności stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych¹ oraz w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie starań podejmowanych przez państwa członkowskie zmierzających do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do 2020 r. zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych²,
- uwzględniając konkluzje prezydencji Rady Europejskiej z dni 19-20 czerwca 2008 r. i 11-12 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2009 r. pt. „2050: przyszłość zaczyna się dziś – zalecenia dla przyszłej zintegrowanej polityki ochrony klimatu UE”³,
- uwzględniając 14. konferencję stron (COP 14) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz czwartą konferencję stron służącą jako posiedzenie stron protokołu z Kioto (COP/MOP 4), która odbyła się w dniach 1-12 grudnia 2008 r. w Poznaniu (Polska),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 28 stycznia 2009 r. pt. „W kierunku ogólnego porozumienia kopenhaskiego w sprawie zmian klimatu” (COM(2009)0039),
- uwzględniając komunikat Komisji z 26 listopada 2008 r. pt. „Europejski plan naprawy gospodarczej” (COM(2008)0800),
- uwzględniając komunikat Komisji z 22 listopada 2007 r. pt. „Europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE) – Droga do niskoemisyjnych technologii przyszłości” (COM(2007)0723),
- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że w grudniu 2009 r. w Kopenhadze według planów zakończą się

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0610.

² Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0611.

³ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0000.

negocjacje dotyczące ogólnego porozumienia międzynarodowego w sprawie zmian klimatycznych, spójnego z celem polegającym na utrzymaniu wzrostu temperatury na świecie poniżej progu 2°C,

- B. mając na uwadze, że coraz więcej naukowców uznaje, iż do uniknięcia niebezpiecznych zmian klimatu niezbędne będzie ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie 350 części na milion w objętości (ppmv) w ekwiwalencie CO₂, co jest poziomem znacznie niższym niż wcześniej zalecano,
- C. mając na uwadze, że Unia Europejska uzgodni swoje stanowisko negocjacyjne podczas posiedzenia Rady Europejskiej wiosną 2009 r.,
- D. mając na uwadze, że UE stara się odgrywać wiodącą rolę w przeciwdziałaniu globalnemu ociepleniu i całkowicie popiera proces negocjacji dotyczących Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC),
- E. mając na uwadze, że UE przyjęła ostatnio pakiet klimatyczno-energetyczny, na który składają się środki legislacyjne zmierzające do jednostronnego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., a przy tym zobowiązała się do zmiany tego poziomu na 30%, jeżeli w Kopenhadze osiągnięte zostanie wystarczająco ambitne porozumienie,
- F. mając na uwadze, że poziom emisji szybko wzrasta w krajach rozwijających się, które nie mogą go ograniczyć bez znacznego wsparcia technicznego i finansowego,
- G. mając na uwadze, że wylesianie i degradacja lasów powodują około 20% emisji dwutlenku węgla (CO₂) na świecie; mając na uwadze, że wylesianie i degradacja lasów stanowią również poważne niebezpieczeństwo w kontekście zmian klimatycznych, gdyż zagrażają pełnionej przez lasy istotnej funkcji pochłaniaczy dwutlenku węgla; mając na uwadze, że wylesianie postępuje w alarmującym tempie 13 mln hektarów rocznie, z czego większość przypada na regiony tropikalne w krajach rozwijających się,
- H. mając na uwadze, że system handlu uprawnieniami do emisji UE (EU ETS) może stanowić model rozwoju handlu uprawnieniami do emisji w innych rozwiniętych krajach i regionach,
- I. mając na uwadze, że połowa światowych wysiłków na rzecz złagodzenia skutków zmian klimatycznych mogłaby być realizowana za pomocą środków tanich i przynoszących korzyści wszystkim zainteresowanym, np. poprzez poprawę wydajności energetycznej,
- J. mając na uwadze, że sprzedaż uprawnień do emisji w drodze licytacji potencjalnie przyniesie w przyszłości znaczne przychody, które mogłyby zostać wykorzystane do finansowania środków łagodzących i dostosowawczych w krajach rozwijających się,
- K. mając na uwadze, że ułatwienie finansowania projektów wysokiej jakości w krajach rozwijających się, szczególnie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), zależy od kompleksowego, przejrzystego i ciągłego przepływu informacji dotyczących dostępności środków finansowych i sposobów ubiegania się o nie; mając na uwadze, że za sprawę tę odpowiadać musi społeczność międzynarodowa, a UE powinna

odgrywać w niej wiodącą rolę i dawać dobry przykład,

- L. mając na uwadze, że według ostatnich szacunków koszt nowych inwestycji potrzebnych do ograniczenia emisji do 2020 r. wyniesie 175 mld euro w skali światowej, z czego połowę należy zainwestować w krajach rozwijających się,
- M. mając na uwadze, że według szacunków Komisji koszt ograniczenia wylesiania o połowę do 2020 r. wyniesie 15 - 25 mld euro rocznie do tegoż roku, a powstrzymanie wylesiania będzie wymagało jeszcze wyższych kwot,
- N. mając na uwadze, że według różnych badań przeprowadzonych przez organizacje międzynarodowe dostosowanie do zmian klimatycznych w krajach rozwijających się pociągnie za sobą koszty rzędu dziesiątek miliardów euro rocznie,
 - 1. podkreśla, że UE musi nadal odgrywać wiodącą rolę w międzynarodowej polityce klimatycznej; podkreśla znaczenie jednogłośności UE dla utrzymania jej wiarygodności w tej roli;
 - 2. wzywa UE, aby aktywnie dążyła do zawarcia porozumienia kopenhaskiego, uwzględniającego najnowsze opracowania naukowe na temat zmian klimatycznych, zobowiązującego do przyjęcia poziomów stabilizacji emisji i poziomów docelowych temperatury, co z dużym prawdopodobieństwem pozwoli uniknąć niebezpiecznych zmian klimatycznych, oraz umożliwiającego dokonywanie regularnych przeglądów w celu zapewnienia zgodności celów z najnowszą wiedzą naukową; z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji w tej dziedzinie;
 - 3. przypomina, że dla ograniczenia wzrostu średniej temperatury na świecie do poziomu maksymalnie 2°C powyżej średniej sprzed epoki przemysłowej konieczne jest nie tylko znaczące zmniejszenie emisji przez kraje rozwinięte, lecz również udział krajów rozwijających się w realizacji tego celu;
 - 4. zaznacza, że ograniczenie emisji w krajach rozwijających się do poziomów niższych niż osiągnęte zazwyczaj będzie miało zasadnicze znaczenie dla utrzymania wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej progu 2°C; podkreśla jednocześnie, że emisja w krajach rozwijających się musi zostać zmniejszona do poziomów niższych niż osiągnęte zwykle, co będzie wymagać szerokiego wsparcia ze strony krajów uprzemysłowionych;
 - 5. podkreśla, że do umożliwienia koniecznych działań łagodzących w krajach rozwijających się potrzebne są znacznie zwiększone zasoby finansowe;
 - 6. podkreśla, że kraje uprzemysłowione mają obowiązek zapewnienia dostatecznego, zrównoważonego i przewidywalnego wsparcia finansowego i technicznego krajom rozwijającym się, aby zachęcić je do zobowiązania się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, do dostosowania się do skutków zmian klimatu oraz do ograniczenia emisji powodowanej wylesianiem i degradacją lasów, a także do intensyfikacji tworzenia potencjału w celu wypełnienia obowiązków wynikających z przyszłego porozumienia międzynarodowego; podkreśla, że w większości środków te muszą być nowe i dodatkowe w stosunku do oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA);

7. przypomina wspomnianą powyżej rezolucję z dnia 4 lutego 2009 r., a w szczególności te fragmenty, które poświęcone są wymiarowi międzynarodowemu oraz kwestiom finansowym i budżetowym;
8. zaznacza, że w obecnym kryzysie finansowym i gospodarczym realizowany przez UE cel, jakim jest walka ze zmianami klimatycznymi, może wiązać się z nowymi szansami gospodarczymi na rozwój nowych technologii, tworzenie miejsc pracy i wzmocnienie bezpieczeństwa energetycznego; podkreśla, że zawarcie porozumienia w Kopenhadze mogłoby dostarczyć odpowiedniego bodźca dla takiego „nowego ładu ekologicznego”, pobudzając wzrost gospodarczy, wspierając technologie ekologiczne i chroniąc związane z tym nowe miejsca pracy w UE i krajach rozwijających się;
9. wzywa Radę Europejską, aby dążyła do zawarcia porozumienia międzynarodowego z krajami uprzemysłowionymi zakładającego osiągnięcie zbiorowego poziomu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych mieszczącego się w górnej części przedziału 25-40% zalecanego w 4. sprawozdaniu z oceny sporządzonym przez Międzynarodowy Zespół ds. Zmian Klimatu, przy czym ograniczenia te powinny być krajowe;
10. wyraża zaniepokojenie brakiem precyzji co do poziomu odpowiedzialności finansowej UE we wspomnianym powyżej komunikacie Komisji z dnia 28 stycznia 2009 r.; apeluje do Rady Europejskiej, aby przyjmując mandat negocjacyjny na konferencję w Kopenhadze, podjęła konkretne zobowiązania dotyczące finansowania, zgodne z globalnymi nakładami niezbędnymi do ograniczenia wzrostu średniej temperatury do poziomu znacznie poniżej 2°C;
11. uważa, że takie zobowiązania dotyczące finansowania powinny obejmować, jak przewidziała Rada Europejska w grudniu 2008 r., podjęcie się przez państwa członkowskie przeznaczania znacznej części przychodów ze sprzedaży aukcyjnej generowanych przez EU ETS na finansowanie działań łagodzących i dostosowawczych związanych ze zmianami klimatycznymi prowadzonych w krajach rozwijających się, które ratyfikują porozumienie międzynarodowe, podkreśla jednak, że w sytuacji, gdy system handlu uprawnieniami do emisji obejmuje mniej niż 50% emisji UE, konieczne jest włączenie innych sektorów gospodarki w państwach członkowskich, jeżeli w grę wchodzi wysiłek związany z finansowaniem tych ważnych działań;
12. nalega, aby takie zobowiązania zapewniały przewidywalne finansowanie mechanizmów ustanowionych w kontekście UNFCCC, które są dodatkowe w stosunku do ODA i niezależne od rocznych procedur budżetowych w państwach członkowskich;
13. z zadowoleniem przyjmuje koncepcję Komisji, zgodnie z którą część środków finansowych powinna być przekazywana w formie pożyczek, gdyż niektóre działania mogą doprowadzić do sytuacji korzystnych dla wszystkich zainteresowanych stron, również w krajach rozwijających się;
14. podkreśla, że wiążące cele umożliwiłyby inwestorom lepszą ocenę ryzyka i możliwości związanych ze zmianami klimatu oraz zaangażowałyby inwestorów w projekty prowadzące do realizacji celów w zakresie łagodzenia skutków zmian klimatycznych, a także w zakresie dostosowywania się do tych zmian; podkreśla ponadto, że potrzebne jest precyzyjne określenie roli kapitału prywatnego w inwestycjach niezbędnych do

osiągnięcia celów;

15. za najważniejsze uważa jednak przyjęcie bardziej kompleksowego planu działań dotyczącego przyszłego finansowania polityki klimatycznej, który uwzględniłby wszystkie odpowiednie obszary i źródła finansowania; uważa, że wspomniany powyżej komunikat Komisji z dnia 28 stycznia 2009 r. jest dobrym punktem wyjścia dla tych prac, lecz podkreśla, że należy wzmocnić go poprzez przyjęcie jasno określonych środków; wzywa Radę Europejską do powierzenia Komisji zadania pilnego opracowania takiego planu działania z myślą o negocjacjach w Kopenhadze;
16. uważa, że znaczna część zbiorowego wkładu na rzecz działań łagodzących i potrzeb dostosowawczych krajów rozwijających się musi być przeznaczona na projekty, które zmierzają do powstrzymania wylesiania i degradacji lasów, oraz na projekty zalesiania i ponownego zalesiania w takich krajach;
17. z zadowoleniem przyjmuje mechanizm czystego rozwoju (CDM) ustanowiony w protokole z Kioto jako ewentualny sposób umożliwiający krajom rozwijającym się uczestnictwo w rynku emisji dwutlenku węgla; podkreśla, że wykorzystanie mechanizmów wyrównawczych do realizacji celów dotyczących ograniczenia emisji przez kraje uprzemysłowione nie może należeć do obowiązków krajów rozwijających się w zakresie ograniczenia ich emisji gazów cieplarnianych zgodnie z porozumieniem międzynarodowym w sprawie zmian klimatu; w związku z tym nalega, aby surowe kryteria jakości projektów były częścią przyszłych mechanizmów wyrównawczych w celu uniknięcia sytuacji, w której państwa uprzemysłowione odbierałyby niekosztowne możliwości redukcji krajom rozwijającym się, a ponadto w celu zagwarantowania wysokiego standardu takich projektów, charakteryzujących się wiarygodnym, sprawdzalnym i rzeczywistym ograniczeniem emisji, a także zapewniających zrównoważony rozwój w takich krajach;
18. uważa, że zbiorowy wkład UE na rzecz działań łagodzących i potrzeb dostosowawczych krajów rozwijających się nie powinien być niższy niż 30 mld euro rocznie do 2020 r., która to kwota może zwiększać się wraz ze zdobywaniem wiedzy na temat intensywności zmian klimatycznych oraz skali związanych z nimi kosztów;
19. podkreśla, że przekazanie znacznych środków finansowych na działania łagodzące i na zaspokojenie potrzeb dostosowawczych w krajach rozwijających się jest jedynie częścią rozwiązania; nalega, aby wydawać pieniądze w sposób zrównoważony, unikając biurokracji – w szczególności w przypadku MŚP – oraz korupcji; zaznacza, że finansowanie musi być przewidywalne, skoordynowane i przejrzyste oraz służyć budowie potencjału w krajach rozwijających się zarówno na szczeblu centralnym, jak i lokalnym, przy czym należy priorytetowo traktować obywateli dotkniętych problemami zmian klimatycznych, a nie tylko rządy; zaznacza w tym kontekście znaczenie stale i łatwo dostępnych informacji na temat możliwych do uzyskania środków finansowych; wzywa Radę i przyszłą prezydentkę szwedzką do aktywnego promowania tych zasad podczas negocjacji w ramach 15. konferencji stron UNFCCC w Kopenhadze w 2009 r.;
20. wzywa Komisję do poniechania dotychczasowego oporu wobec uwzględnienia leśnictwa w systemach handlu uprawnieniami do emisji; uważa, że zarówno rynkowe, jak i nierynkowe środki finansowe będą potrzebne do finansowania przyszłych mechanizmów

ograniczania emisji powodowanej przez wylesianie i degradację lasów (REDD) w ramach porozumienia dotyczącego okresu po 2012 r.; w tym kontekście wzywa Komisję i Radę do odgrywania przywódczej roli w rozwijaniu pilotażowych rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla na potrzeby REDD; ponadto wzywa Komisję i Radę do gruntownego rozważenia, w jaki sposób rynkowe i nierynkowe środki finansowe związane z leśnictwem mogłyby wzajemnie się uzupełniać;

21. uważa, że wiodąca rola UE w zapewnianiu wsparcia finansowego i technicznego krajom rozwijającym się znacznie zwiększy szanse powodzenia negocjacji w Kopenhadze; uważa, że objęcie przez UE wiodącej roli w dziedzinie finansów, poprzez przedstawienie konkretnych liczb do negocjacji na początkowym etapie, jest niezbędnym do zmobilizowania dostatecznego krajowego wsparcia publicznego, do zachęcenia krajów rozwijających się do przyjęcia ambitnych wiążących celów w zakresie ograniczenia emisji oraz do zachęcenia innych krajów należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) do wniesienia podobnego wkładu;
22. uznaje fakt, że UE jako całość zmierza do realizacji celu z Kioto, jednak wskazuje, że dla niektórych państw członkowskich osiągnięcie celu postawionego przed nimi w Kioto jest jeszcze odległe, co może podważyć wiarygodność UE w procesie kopenhaskim; w związku z tym nalega, aby te państwa członkowskie, które nie wkroczyły jeszcze na drogę realizacji celu z Kioto, zintensyfikowały swoje działania;
23. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz sekretariatowi Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu – w przypadku tego ostatniego wraz z prośbą o przekazanie jej wszystkim umawiającym się stronom, które nie są państwami członkowskimi UE.